het V.D.H.-tje

VAN DER HEEM

Nr 918

10 febr. 1967

WEKELIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG EN SNEEK

In deze kolommen vervolgt de heer Bredius zijn indrukken en ervaringen die hij opdeed tijdens zijn:

Traditionele stamdans.

Op de markt voor Indiërs en Bantoes in Durban.

Het klimaat, vooral dat van Transvaal, is heel wat aangenamer dan bij ons. Blijkbaar is het ook erg gezond voor auto's, want tien jaar oude Amerikanen rijden er nog als nieuw rond. De prijs van tweedehands wagens is er dan ook hoger dan bij ons.

In Transvaal is de winter droog, de regen valt in de zomer. Het is in de zomer heel normaal dat de lucht 's morgens blauw is, 's middags bewolkt, dat er om ongeveer vijf uur een onweersbui losbreekt en dat het 's nachts weer helder is. Zo heb ik het ook meegemaakt, maar alles bij elkaar was er toch te weinig regen gevallen en raakte het drinkwater voor Pretoria op. Het regenwater wordt opgevangen in een bekken, de Vaaldam. De stand van de Vaaldam, tot in tienden van procenten nauwkeurig, was frontpagina-nieuws. Er gingen zelfs al geruchten over evacuatie van de stad wegens watergebrek. Tijdens mijn laatste weekend in Pretoria heeft het echter constant geregend, tot grote vreugde van iedereen. Ik heb mij maar getroost met de gedachte dat de overgang naar het Nederlandse klimaat dan niet zo groot zou zijn.

DE TAAL

Afrikaans en Engels zijn de officiële talen, maar daarnaast zijn er nog de vele Bantoe-talen, waarin radio-uitzendingen plaatsvinden en kranten verschijnen. Engels is de voertaal bij de industrie, Afrikaans bij de overheidsinstellingen. Men zou geneigd zijn te denken dat de mogelijkheid om een taal te gebruiken hier net zo is als in België: met een Vlaming kun je wel Frans spreken, maar met een Waal geen Vlaams. (Uit Eldo-ervaring kan ik daarover meepraten.) In Zuid-Afrika is dat niet zo. Er zijn Afrikaanse en Engelse scholen, maar de andere taal wordt al vanaf de tweede klas onderwezen. Zo heb ik ervaren, dat het heel goed mogelijk is om een Afrikaans-Nederlandse conversatie te voeren met Engelstalige dames. Overigens was het voor mij in het begin echt niet gemakkelijk om het Afrikaans te volgen. Veel woorden zijn wel echt Nederlands, maar hebben een andere betekenis dan bij ons. Ook de uitspraak is anders en soms moet het Engels er aan te pas komen om elkaar te begrijpen. Zo kennen zij bij voorbeeld het woord „raket" niet. Vandaar dat niemand begreep wat je met elektronica in een drietraps (tennis)racket moest doen.

Toch kent men hier ook de taalstrijd. Daarvan las ik een staaltje in de krant. Een dameskapper had zijn kapster verboden om met de klanten Afrikaans te spreken en haar zelfs geslagen toen zij dat toch deed. Toen was de boot aan! Enfin, de rechter merkte op dat de kapper maar beter naar Italië terug kon gaan, als hij van zo'n gezindheid blijk gaf. De kapper heeft nu wel verklaard, dat hij nu „gretig is om Afrikaans te leer", maar niettemin wordt zijn zaak geboycot.

In Pretoria ontmoette ik een Zwitsers emigranten-echtpaar. De man klaagde steen en been: hij was er nu al acht maanden maar kon geen aansluiting vinden bij de Afrikaners. De Zwitsers waren stug, maar de Afrikaners zouden nog erger zijn. Toen kwam de aap uit de mouw: hij was niet van plan om Afrikaans te leren.

Daarentegen maakte ik ook kennis met een echtpaar uit Nederland. Zij woonden er pas enkele maanden, maar waren al helemaal ingeburgerd.

Vervolg pag. 2

Dansende mijnwerkers.

ONDERNEMINGSRAAD DEN HAAG VERGADERDE

Woensdag 1 februari j.l. kwam de Ondernemingsraad Maanweg bijeen onder voorzitterschap van Ir. Zaaijer en in aanwezigheid van Ir. Baurdoux. Zoals u uit de gepubliceerde agenda heeft kunnen lezen, was deze agenda zeer uitgebreid, zodat het niet mogelijk bleek in de toch al lange vergadering de agenda volledig af te werken. Daarom werd een nieuwe datum afgesproken om de rest van de punten af te handelen.

Om u een duidelijk overzicht te kunnen geven van de gehele behandelde stof, zullen wij in het volgende VDH-tje het verslag van beide vergaderingen publiceren.

U heeft intussen via de mededelingenborden toch al kennis kunnen nemen van de belangrijkste uitspraken, in het gepubliceerde Ondernemingsraad-bulletin.

VAKANTIE IN ZUID-AFRIKA

(Vervolg)

EMIGRANTEN GEVRAAGD

De daling van de kindersterfte bij de Bantoes enerzijds en het dalende geboortecijfer bij de blanken anderzijds, heeft een nadelige invloed op de toch al zo scheve zwart-wit balans. Dat zal ook wel een van de motieven geweest zijn die leidde tot de uitspraak van een der ministers: „Het beste geschenk dat een gezin kan geven ter gelegenheid van de vijfde verjaardag van de republiek is een blank kind".

De regering geeft veel geld uit om emigranten aan te trekken. Door de hoogconjunctuur in West-Europa heeft men de laatste tijd genoegen moeten nemen met emigranten uit Zuid-Europa. De ervaringen daarmee zouden volgens de kranten niet zo gunstig zijn.

Bij een van mijn bezoeken kwam ik terecht bij een der leidende figuren van een instituut, te vergelijken met wat wij TNO noemen. Hoewel ik dadelijk verklaarde dat ik geen emigratieplannen had en niet kwam solliciteren, kreeg ik en passant toch wel een sollicitatieformulier toegeschoven. Ja, het scheelde maar weinig of ik werd ook maar vast psychotechnisch getest. Uit dit onderhoud en nog meer contacten met de industrie werd mij wel het een en ander duidelijk. De salarissen en de sociale voorzieningen bij de overheidsbedrijven zijn vergelijkbaar met die van ons. Het particulier bedrijf is veel meer op Amerikaanse leest geschoeid. De salarissen zijn veel hoger en voor harde werkers is er heel wat te bereiken. Maar als het mis gaat vlieg je er ook zo weer uit, zonder enige uitkering.

Er is vooral vraag naar mensen die kunnen ontwerpen en leiding kunnen geven bij de uitvoering van projecten. Het komt mij voor dat er veel vraag is naar HTS-ers. Maar wanneer iemand een aanbod krijgt moet hij geen lange vragenlijst sturen over hoe het zit met vergoedingen en voorzieningen. Naar Nederlandse begrippen mogen dat allemaal redelijke vragen zijn, voor de toekomstige Zuid-Afrikaanse werkgever is het aanleiding om verder niets meer van zich te laten horen. Voor overheidsfuncties ligt dat anders. Hier zijn drie-jarige contracten mogelijk, zelfs met betaalde terugtocht. Dat is dan voor de mensen die bang zijn. En hiermee kom ik dan bij het punt dat in het volgende artikel ter sprake zal komen: het rassenprobleem.

Ir. K. C. Bredius.

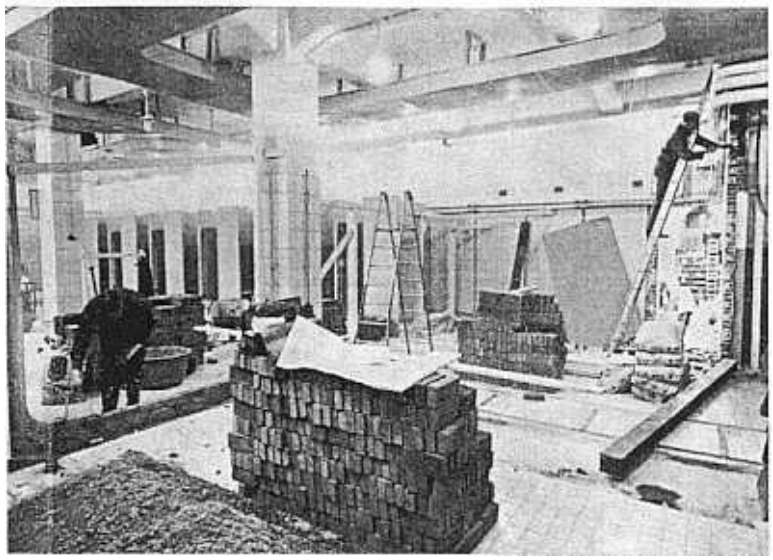

KEUKEN-GEHEIMEN

Ik zou wel eens willen weten ...

.... wanneer, waarom, wat, hoeveel en gaat u zo nog maar even door. Wij zijn er ons van bewust, dat het memo dat vorige week namens Van der Heem en de Vakorganisaties op de mededelingenborden verscheen, een aantal vragen bij u heeft opgeroepen. Graag waren wij op die vraagpunten in dit VDH-tje al wat dieper ingegaan. Dit is door de korte periode die ons tussen publikatie van het memo en het zetklaar maken van de tekst ter beschikking stond helaas niet mogelijk. Mogen wij uw geduld daarom nog 14 dagen op de proef stellen? Wij komen er in ieder geval op terug.

In de bekende „wandelgangen" werd ons laatst (wellicht terecht) verweten dat wij bij publicaties nogal eens het werk van onze Gebouwendienst over het hoofd zien. Nu zijn wij de laatsten die discrimineren willen optreden ten aanzien van deze zwoegers achter de schermen. Vandaar dat wij eens áchter die schermen zijn gaan kijken. Wat daar onder andere op dit moment gebeurt ziet u op bijgaande foto. Velen van u zullen wellicht de ruimte niet herkennen. Aangezien de meesten van ons thuis over een badgelegenheid beschikken hoeft dat geen schande te zijn. Het is namelijk ons badhuis, onder het Ontspanningsgebouw. Onder auspiciën van onze Gebouwendienst wordt een gedeelte van dat badhuis omgetoverd tot keuken. Wat was immers het geval? Ondanks de sluiting van de kantine Kastenfabriek bleek het nodig het daar aanwezige koffiezetapparaat in bedrijf te houden. De „Rowenta" in het Ontspanningsgebouw was niet in staat in zijn (of haar) eentje onze ochtend-koffie-lust te stillen. U begrijpt: aan heen-en-weer gerij geen gebrek. De oplossing leek eenvoudig: breng de Rowenta van de Kastenfabriek over naar het Ontspanningsgebouw. Maar plaatsing in de keuken zou tot gevolg hebben dat de soepverstrekking een sluip-door-kruip-door spelletje zou worden. De oplossing is gevonden: wij offeren een gedeelte van ons toch niet zó in trek zijnde badhuis op en richten daar een op de toekomst berekende keuken in. Hoe de situatie vorige week dinsdag om 10.00 uur was heeft onze fotograaf Meijer voor u op de gevoelige plaat vastgelegd. Wat zei u? Of wij nu wij toch een keuken krijgen in de naaste toekomst ook....? Wij zouden het u niet kunnen zeggen!

Wij gedenken

In de nacht van zondag 29 januari 1967 is onze medewerker Leendert Krul, in de leeftijd van 56 jaar, overleden.

Hoewel hij reeds enige jaren zijn werk niet meer kon verrichten wegens ernstige ziekte, is het bericht van zijn heengaan toch nog onverwacht gekomen.

De heer Krul heeft ons bedrijf 36 jaar gediend, vanaf 1947 als baas van de afdeling Spuiterij.

Onze gedachten bepalen zich vooral bij de familie, voor wie dit een haast onoverkomelijk verlies is. Dat u allen de kracht moge vinden om dit verlies te dragen.
Wij zullen hem als vriend en collega blijven gedenken.

Hij ruste in vrede.

N. Overbeeke

OR-portret van J. S. Blijleven

Wanneer je de ondernemingsraadleden ontmoet voor een gesprek, ben je soms zeer verbaasd over de vele werkzaamheden die zij in hun vrije tijd verrichten.

Dat was nu ook weer het geval. Behalve het feit dat wij, de heer Blijleven en ik, op dezelfde dag bij Van der Heem binnen kwamen stappen, wisten wij niet zoveel van elkaar af. Tijdens ons gesprek kwamen veel bijzonderheden naar voren.

De heer Blijleven is geboren in Benthuizen en woont nu in Zoeterwoude.

„Op welk gebied ben je daar actief? Alleen in vakbeweging of politiek?"

„Welnee, op een heel ander terrein. In de Nederlands Hervormde Kerk heb ik enkele functies, bij voorbeeld notabel en diaken. Ook bezorg ik bandopname-apparaten bij bejaarden en langdurig zieken en bedien deze eventueel, zodat deze mensen het contact met de kerk bewaren. Dit is boeiend werk. Je ontmoet heel andere mensen dan in het dagelijkse leven. De gesprekken zijn veel persoonlijker. Deze mensen hebben er behoefte aan om hun problemen met je te bespreken en vragen je dikwijls om advies."

„Is dit het enige waarvoor je belangstelling hebt buiten je werk?"

„Beslist niet, eigenlijk wil ik meer dan mogelijk is. Mijn vrouw en drie kinderen vragen ook de nodige aandacht. Toneel en zang hebben ook mijn belangstelling. Ja, je weet hoe dat gaat; wanneer je ergens je neus laat zien en bovendien ook nog je mond opendoet, bestaat de kans dat je gevraagd wordt voor een bestuursfunctie. Kortgeleden hebben zij mij gekozen in het Ringbestuur van de Zangersbond, maar toen heb ik „nee" gezegd. Ik moet er steeds weer voor zorgen niet teveel hooi op mijn vork te nemen."

„Hoe vind je het werk in de ondernemingsraad, dat was toch nieuw voor je?"

„Het werk is interessant en boeiend. De materie is wel zwaarder dan je als buitenstaander denkt. Het aantal onderwerpen dat behandeld wordt is legio. Waar kan en mag en moet je je als ondernemingsraadlid al niet mee bemoeien! Het is ongelooflijk als je er voor het eerst mee geconfronteerd wordt. Maar ik heb er toch geen spijt van dat ik indertijd „ja" gezegd heb tegen een kandidaatsplaats op de lijst. Vooral nu er zoveel onzekerheden zijn moeten wij iedereen helpen waar dit mogelijk is. Echter onder voorwaarde dat de mensen zelf naar ons toekomen. Dan zijn wij altijd bereid te helpen."

Alles bij elkaar heeft ons OR-lid Blijleven een drukbezet, maar ook een blij leven.

tP.

BESTUURSWIJZIGING

Van het bestuur van de Vereniging van Hoger Personeel Van der Heem ontvingen wij de mededeling dat op de laatste vergadering het bestuur van deze vereniging als volgt is samengesteld:
Ir. A. Rijbroek, voorzitter; ir. G. Arink, 1e secretaris/vice-voorzitter; hr. W. Kriele, 2e secretaris; hr. P. Th. Verelzen, penningmeester; hr. R. C. Vink, lid.
Het secretariaat van de vereniging is thans gevestigd:
Willem Bilderdijkhof 69, Delft.

DIPLOMA-UITREIKING

Maandag 23 januari heerste in het leslokaal op de 3e verdieping van ons hoofdgebouw om 4 uur een wat ongewone drukte. De insiders wisten wat er aan de hand was: diploma-uitreiking.

Sinds september vorig jaar zijn namelijk een 15-tal collega's druk doende geweest om de geheimen van tekening-lezen en metaalbewerken (verder) onder de knie te krijgen. Dat deze min of meer gymnastische toer geslaagd mag worden genoemd is iets waarmee wij kandidaten èn instructeurs (de heren Jannes en Schäperkötter) kunnen feliciteren. Bij de diploma-uitreiking kon de heer K. J. van Duren de volgende geslaagden voor het voetlicht roepen:
Van de bedrijfsschool Gereedschapmakerij de heren: L. Kaptijn, J. Nicolaas, R. Hortensius, F. v. d. Blom, A. de Vree, F. Herremans, A. v. d. Heuvel, E. v. Hemert en F. Cost;
van de bedrijfsschool Elektronica de heren: M. v. d. Geer, C. Schneider en F. Donker.
Deze ontvingen allen het diploma tekening-lezen en het diploma overgangscursus Metaal.
Alleen voor het diploma tekening-lezen (zij hadden de overgangscursus Metaal dan ook niet gevolgd) kwamen in aanmerking: de heren P. Geerman, J. Buyense en H. Foendoe allen van de Mechanische Afdeling Telco.

Het komt weinig voor dat een jubilaris uit de administratieve sector geen introductie behoeft. Toch is dat dit keer het geval: wie in ons bedrijf kent mejuffrouw Van Rietschoten niet?
16 februari 1942 kwam mejuffrouw J. D. van Rietschoten in dienst op de afdeling Fabrieksadministratie, werd al spoedig overgeplaatst naar de Loonadministratie en toen deze afdeling door de groei van het bedrijf in belangrijkheid toenam werd zij met de leiding ervan belast.
Ook in de hongerwinter stond zij op haar post. De oudere collega's zullen zich nog wel herinneren, dat ook in deze moeilijke tijd het loon altijd stipt op tijd werd betaald. Dat gebeurde dan niet altijd in ons bedrijf, maak vaak in een of ander hotel in de stad en meer aan de vrouwen van werknemers dan aan de werknemers zelf, die liever niet te voorschijn kwamen.
Op haar afdeling gaan wekelijks grote geldbedragen om. En niet alleen de kas moet kloppen, ook het tijdschema laat geen enkele afwijking toe. Zou er naast mejuffrouw Van Rietschoten nog een chef zijn, die durft beweren dat zijn planning in 25 jaar nimmer met één of meer dagen is overschreden?
Naast het punctueel verrichten van deze taak is nog belangrijker hoe de menselijke contacten zijn. Mejuffrouw Van Rietschoten denkt niet alleen sociaal-„wet"matig doch vóór alles sociaal-„menselijk". Niet door haar grote vakkennis, maar door haar prettige omgang is zij een bekende, hoog-gewaardeerde persoonlijkheid in ons bedrijf geworden. Haar sociale bewogenheid is niet beperkt gebleven tot de Van der Heemfamilie. Zo is zij onder andere al jarenlang lid van de Bondsraad van de Christelijke Metaalbedrijfsbond (als ik goed ben ingelicht het enige vrouwelijke lid).
Haar zilveren jubileum valt in een niet àl te prettig jaar in het bestaan van onze vennootschap. Toen zij echter 25 jaar geleden binnenstapte, waren de tijden en vooruitzichten onvergelijkbaar moeilijker en slechter. Door goede en slechte jaren heen is zij met grote ijver en volharding haar weg gegaan.
Mejuffrouw Van Rietschoten, hartelijk dank voor alles wat u in die 25 jaren voor het bedrijf en voor velen van ons heeft gedaan.

J. Wezenaar

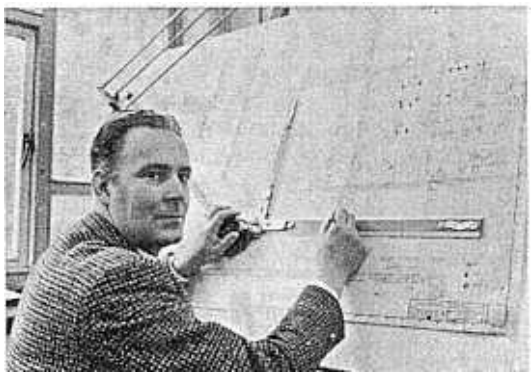

Van controleur op de afdeling Radiomontage via TV-montage en Proefwerkplaats naar de functie van tekenaar op het Constructiebureau OWD, is de weg die de heer Th. Bruinsma op 23 februari 12½ jaar heeft afgelegd. Nu hij op dit punt van zijn loopbaan is gearriveerd gaan wij met zijn collega's graag even langs de kant staan om hem deze mijlpaal te zien passeren. Ons „Proficiat" en „Succes in de toekomst" zijn vast een voorschot op de gelukwensen die hem nog te wachten staan.

Hartelijk dank

Mijn hartelijke dank voor de attentie tijdens mijn ziekte ondervonden van Ziekentroost.

J. H. Hubeek
Montage-TT.

Hierbij willen wij iedereen hartelijk bedanken voor de belangstelling bij ons huwelijk ondervonden.

A. Fail
C. Fail-Meijer
Sneek.

Hierbij betuig ik mijn oprechte dank aan Ziekentroost en H.H. tijdschrijvers voor de betoonde belangstelling in verband met het mij overkomen ongeval.

J. Jacobs
Tijdschrijverij.

Hartelijk dank aan directie, chef en collega's voor de belangstelling en cadeaus welke ik ter gelegenheid van mijn 25-jarig jubileum mocht ontvangen.

C. van der Spek
Gebouwen- en Onderhoudsdienst.

Hiermede dank ik Ziekentroost, baas en collega's die mij tijdens mijn ziekte zo verwend hebben.

Mevrouw A. Broens-Litzouw
Wikkel/Montage.

Beloonde ideeën

Hoewel niet spectaculair, blijven ook de kleinere ideeën de moeite waard om gepubliceerd te worden. In Sneek ging dit keer een beloning van *f* 35,— naar de heer G. JAASMA, Metaalafdeling, *f* 10,— stak de heer J. BALKEMA, Montage, in zijn zak en voor de heer W. ALBADA, Afregelen/Controle, bestond de beloning uit een boekenbon.
Den Haag geeft acte de présence met de heren P. J. HARTMAN, Wikkel/Montage (*f* 35,—), J. VINCENTEN, Montage TC II (*f* 25,—), W. v. d. HELM, Montage TT en W. FREDERIKS, Spoelenfabricage (*f* 10,— ieder).

Ton Vroklage (Rotterdamse Smalfilmliga)
PRESENTEERT :

donderdag 16 februari 20.– uur (kantine Kastenfabriek) vertoning van een aantal van zijn beste (waaronder bekroonde) films– zelffilmers en allen die nog willen lachen mogen deze avond beslist niet verzuimen– zie verder de affiches!

Asjemenou!

Hebben wij vorige week Interne Telefoongids no. 60 ontvangen. Lazen wij op pagina 1: Een aantal niet opgenomen namen vindt u op blz. 16. Keken wij op blz. 16, zagen wij daar tóch namen staan. Kwelt ons de vraag: Zijn die namen nu wèl of niet opgenomen? Hebben het probleem voorlopig maar ondergebracht in de map met zoekgeraakte stukken.

WAAR IS DE SLEUTEL VAN DE KOFFERGRAMMOFOON?

Het zal de heer Van Kooi, van de afdeling Administratieve Hulpdiensten, zo een zorg zijn waar wij de sleutel van de koffergrammofoon laten. Wat hem wèl een zorg is: waar laten wij de sleutels van onze kasten en bureaus? Niet zelden sjouwen wij ze, na afloop van de werktijd, mee naar huis. Verschijnen we de volgende morgen gezond en in dezelfde kledij weer op kantoor, dan is er geen vuiltje aan de lucht. Is dit echter niet het geval, dan staat de telefoon bij de heer Van Kooi niet stil en moeten de reserve sleutels te voorschijn komen.
Om aan de steeds terugkerende vraag: Waar zou nou die sleutel zijn? een einde te maken, zouden wij in het vervolg beter onze sleutels centraal op de afdeling op kunnen bergen en van de kast of de afdeling (wat er het laatst op slot wordt gedaan) de sleutel op een voor collega's bekende veilige plaats op de afdeling leggen of bij de portier af geven. Het: Zoeken, zoeken maar! behoort dan tot de verleden tijd en wij behoeven niet meer aan de heer Van Kooi te melden dat we een ander pak aan hebben getrokken.

Wie met ons wil naar buiten gaan ...

.... hoort hoe het koetje loeit, of voelt hoe het windje zoelt .... ach, wij weten eigenlijk niet meer precies wat hij, die met ons mee naar buiten gaat, hoort of voelt. Het komt allemaal omdat wij onwillekeurig aan dit oude marsliedje moesten denken toen wij aan dit stukje begonnen. In feite is het een oud idee dat wij vorig jaar in de ijskast hebben gestopt en dat er nu goed geconserveerd weer is uitgekomen. Waar het om gaat is het volgende:
Nu het voorjaar en de zomer weer voor de deur staan (ho! ho!), jewel: NU HET VOORJAAR EN DE ZOMER WEER VOOR DE DEUR STAAN, gaan wij weer plannen maken voor week-end-uitstapjes en vakantie.
Ons idee is nu om via ons personeelsorgaan al onze lezers mee te laten profiteren van uw ervaringen. Na onze vakantie en na een week-end komen wij vaak met enthousiaste verhalen over plaatsen en streken waar wij in onze vrije tijd terecht zijn gekomen. Welnu wanneer u zo'n plaats of streek uit eigen ervaring kent en u er van overtuigd bent dat *je daar moet zijn geweest* of *dat moet hebben gezien*, dan stellen wij onze kolommen graag open voor uw WEEK-END of VAKANTIETIPS.
Wij en al uw collega's zijn benieuwd naar uw reactie.

Proficiat!

De navolgende collega's bieden wij graag onze gelukwensen aan.

Wegens gezinsuitbreiding:
W. Andriesen, Commerciële Afdeling VDH, (dochter: *Annette Wilhelmina*); H. Wakka, Montage OWD, (dochter: *Ellen*); A. M. Blok, Technische Dienst, (dochter: *Marjolein*); J. J. M. Prein, Componentengroep, (dochter: *Francien Johanna*); J. W. Reyndorp, Solexmotormontage, (dochter: *Carolina*).

Sneek: S. Hoeneveld, Radiobouw, (dochter: *Dieuwke*).

Wegens huwelijk:
Mejuffrouw G. B. M. Kluck, Personeelszaken, met de heer J. van Jaarsveld.

Wegens behaald diploma:
G. Verschoor, Tijdschrijverij, IVIO-diploma Algemene Ontwikkeling.

Redacteur: C. Schrevel
met medewerking van
N. J. M. Noordendorp, Den Haag
Redactie-adres:
Postbus 1060, Den Haag
Telefoon (070) 81 43 11, toestel 521.